

Nr 121.

Av herr **Boman**, *i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om försäkringsavtal.*

I det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag om försäkringsavtal är det av ålder bestående sambandet emellan sjöförsäkringen och sjörättslagstiftningen i övrigt icke bibehållet. Det synes som om starka skäl borde föreligga för att man skulle bryta det hävdvunna och naturliga sambandet emellan sjöförsäkringen och övriga bestämmelser på det sjörättsliga området. Sjöförsäkringen sammanhänger ju intimt med ett flertal av sjölagens föreskrifter, särskilt i fråga om haveri, kollision och bärgning.

Ett sammanförande av lagbestämmelser om sjöförsäkring med lagbestämmelser om annan försäkringsverksamhet medför direkta olägenheter. Bestämmelser, vilka icke passa för sjöförsäkringen, hava härigenom kommit att inflyta i den tillämnade lagen och bestämmelser, som för övriga försäkringsgrenar i och för sig äro lämpliga, hava erhållit en för dessa grenar mindre tillfredsställande avfattning, tydligen i syfte att de skulle kunna tillämpas även på sjöförsäkringen.

Ett sammanförande av lagbestämmelser om olika slag av försäkringsavtal i en gemensam lag medför även den olägenheten att tillbörlig hänsyn icke kan tagas till sjöförsäkringens säregna natur, dess egenskap att till skillnad från andra försäkringsgrenar i väsentlig grad vara av internationell natur, dess behov av frihet från tvingande bestämmelser och dess krav på att städse kunna anpassas efter den praxis, som i utlandet utvecklats sig eller där är under utveckling.

Något skäl för sjöförsäkringens utbrytande ur sjölagen är icke i den kungl. propositionen angivet, och man torde kunna utgå ifrån att något annat verkligt skäl för åtgärden över huvud taget icke förefunnits än en önskan att i uniformitetens intresse sammanföra alla slag av avtal på försäkringsområdet i en gemensam lag. Ett dylikt teoretiskt intresse får emellertid icke vara avgörande, om praktiska skäl tala emot åtgärden. Det förtjänar nämnas att man i Frankrike, efter vad som meddelas, med beaktande av denna synpunkt nyligen antagit en försäkringslag, som gäller samtliga grenar av försäkringsverksamheten, med undantag av sjöförsäkring och återförsäkring.

Icke heller i Tyskland ingår sjöförsäkringen i försäkringsavtalslagen («Reichsgesetz über den Versicherungsvertrag»), vilken trädde i kraft den 1 januari 1910. Denna lag reglerar sjötransportförsäkringen endast för så vitt det är fråga om flodtransport («Binnenversicherung») och med bibehållen avtalsfrihet för kontrahenterna.

Sjöförsäkringens målsmän i Sverige hava utan undantag uttalat sig emot den föreslagna lagen i vad den avser sjöförsäkringens sammanförande med försäkringslagstiftningen i övrigt och emot den tvingande karaktär över huvud, som förlänats åt vissa bestämmelser i lagförslaget. De fyra nordiska ländernas sjöassuradörer hava vid tredje nordiska sjöförsäkringskongressen i Göteborg enhälligt uttalat, hurusom det vore av största betydelse att ur förslaget till lag om försäkringsavtal bestämmelser om sjöförsäkring uteslutas, och att stadgandena därom bibehållas i sjölagen utan andra ändringar eller tillägg än sådana, som påkallas av sjöförsäkringens egen natur. I Norge har en kommitté, sammansatt av representanter för Norges Rederförbund, De gjensidige Dampskibs-Assurance-foreningers kommitté och Sjöassurandörernas Centralforening på anmodan av norska justitiedepartementet nyligen avgivit yttrande angående försäkringsavtalslagförslaget och därvid samfällt uttalat bland annat, att det för sjöförsäkringens vidkommande icke funnes något verkligt behov av ett ingripande från lagstiftningens sida, att det skulle vara ett vågsamt experiment, om man försökte tvinga den norska sjöförsäkringen in under en detaljerad och på många punkter obligatorisk lag om försäkringsavtal, då icke någon motsvarande lag funnes i de länder, med vilka försäkringstagare och sjöassuradörer stode i affärsförbindelse, samt att kommittén på det bestämdaste ville avråda från att sjöförsäkringen medtoges i lagen om försäkringsavtal.

Överståthållareämbetet samt länsstyrelserna i Uppsala, Blekinge och Värmlands län hava i sina yttranden över kommittéförslaget jämväl förordat, att de stadganden, som avse sjöförsäkring, fortfarande måtte få kvarstå i sjölagen.

Av särskild vikt är att den föreslagna lagen, om den skulle komma att omfatta även sjöförsäkringen, icke för denna närings vidkommande erhåller gällande kraft förr än lagen blivit antagen även i de övriga nordiska länderna. Från sjöförsäkringsgivarnas sida har framhållits, att ett motsatt förhållande, d. v. s. att lagen skulle komma att gälla i Sverige, men icke i Norge, Danmark eller Finland, med hänsyn till de intima förbindelser, som råda emellan de svenska assuradörerna samt assuradörer och reassuradörer i de övriga nordiska länderna, skulle kunna medföra stora svårigheter.

Då det synes i hög grad betänkligt att utan särskilt viktiga skäl lagstifta för en näring i direkt och bestämd motsättning emot den uppfattning, som hyses av näringens utöfvare, får jag i enlighet med den mening, som uttalats av alla till de svenska sjöassurandörernas tarifförening anslutna bolag ävensom Sveriges samtliga kaskoförsäkringsinstitutioner av betydelse, hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag om försäkringsavtal, att lagen förklaras icke äga tillämpning på sjöförsäkring, samt, för den händelse denna framställning icke skulle bifallas, att det måtte i lagen utsägas, att däri förekommande bestämmelser av tvingande natur icke avse sjöförsäkringen, ävensom att lagen skall för sjöförsäkringens del träda i kraft först från den dag Konungen så förordnar för att härigenom möjliggöra att lagen icke träder i kraft i Sverige med mindre den även antages i de tre övriga nordiska länderna.

Stockholm den 21 januari 1927.

Gustaf Boman.

I motionens syfte instämma:

Joh. Jeansson
i Kalmar

S. Luterkort.

